

Sygn. akt III KK 165/21

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie M. W.

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 czerwca 2021 r.,

w przedmiocie dopuszczalności kasacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 14 grudnia 2020 r., sygn. akt II Ka (...)

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 26 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k., art.

637a k.p.k. w zw. z art. 637 i art. 636 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

I. pozostawić kasację bez rozpoznania;

**II. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
skazanego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z 26 sierpnia 2020 r., II K (...) uznał M.W. za winnego dwóch przestępstw, z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz z art. 270 § 1 k.k., za które wymierzył mu odpowiednio kary: 7 miesięcy pozbawienia wolności oraz 200 stawek dziennych grzywny po 10 zł i 5 miesięcy pozbawienia wolności; za pierwszy z wymienionych czynów orzeczono również obowiązek naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k. Orzeczone

kary pozbawienia wolności połączono, wymierzając karę łączną roku pozbawienia wolności, z warunkowy zawieszeniem wykonania na okres próby lat trzech, zobowiązując oskarżonego do informowania sądu o przebiegu okresu próby raz na cztery miesiące. Rozstrzygnięto o kosztach sądowych.

Od wyroku tego apelację wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości i na podstawie art. 438 k.p.k. podnosząc m.in. zarzut obrazy przepisów postępowania, mającej wpływ na treść orzeczenia, tj. naruszenie art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez pozbawienie oskarżonego M. W. prawa do obrony, polegające na braku odroczenia rozprawy pomimo uzasadnionego wniosku, co skutkowało pozbawieniem oskarżonego możliwości złożenia wyjaśnień w sprawie i zajęcia stanowiska odnośnie przeprowadzonych w sprawie dowodów.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy z S. wyrokiem z 14 grudnia 2020 r., II Ka (...) zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, rozstrzygając także o kosztach sądowych.

Od wyroku tego kasację wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości i zarzucając orzeczeniu Sądu Okręgowego w S., jako Sądu II instancji (pkt 1):

a) naruszenie przepisów postępowania, mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w sprawie, a mianowicie.

i) art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z 439 § 1 pkt 10 k.p.k., polegające na pominięciu uchybień Sądu I instancji, które skutkowały wystąpieniem bezwzględnych przesłanek odwoławczych, a mianowicie, że postępowanie dowodowe, które toczyło się przed Sądem Rejonowym zostało przeprowadzone z naruszeniem art. 6 k.p.k. w zw. z art 117 § 2 i 3 k.p.k. tj.

1. przy nieobecności oskarżonego, który usprawiedliwił swoją nieobecność stanem zdrowia, poświadczonym kopią zwolnienia lekarskiego wydanego przez lekarza sądowego, której oryginał został wskazany jako zawarty z aktach innej sprawy sądowej, a także

2. przy nieobecności obrońcy oskarżonego z wyboru, co skutkowało pozbawieniem M. W. jakiejkolwiek możliwości zadania pytań świadkom występującym w sprawie, ustosunkowania się do materiału dowodowego z dokumentów oraz zabrania głosu po zamknięciu przewodu sądowego, i w konsekwencji spowodowało zaniechanie przeprowadzenia dowodu z wyjaśnień oskarżonego.

ii) art. 424 k.p.k. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób rażąco nieodpowiadający regulacjom ustawowym, a mianowicie sprowadzenie uzasadnienia wyroku do jednego zdania, bez oceny poszczególnych zarzutów zawartych w apelacji obrońcy i tym samym bez wskazania podstawy prawnej oddalenia tych zarzutów, co w konsekwencji doprowadziło do tego, że uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w S. nie zawierało jakiejkolwiek treści mogącej posłużyć do zweryfikowania zasadności przeprowadzonej analizy i tym samym uniemożliwić kontrolę kasacyjną.

2) Orzeczeniu Sądu Rejonowego w G. jako Sądu I instancji zarzucił natomiast:

a) naruszenie przepisów postępowania, mające kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia w sprawie, a mianowicie.

i) art. 6 k.p.k. w zw. z art. 117 § 2 i 3 k.p.k. poprzez

(1) przeprowadzenie całości postępowania dowodowego pod nieobecność oskarżonego, która została usprawiedliwiona jego stanem zdrowia, poświadczonego kopią zwolnienia wydanego przez lekarza sądowego, której oryginał został wskazany jako zawarty z aktach innej sprawy sądowej, a także

(2) przy nieobecności obrońcy oskarżonego z wyboru, co skutkowało pozbawieniem M.W. prawa do obrony.

ii) Art. 175 k.p.k. poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z wyjaśnień oskarżonego w oparciu jedynie o deklarację przewodniczącego co do rzekomego ustalenia braku oryginału zwolnienia lekarskiego w aktach sprawy III

Nsm (...), a co nie znalazło jakiegokolwiek odwzorowania w aktach niniejszej sprawy w postaci odpowiedniego zarządzenia lub choćby stosownej notatki służbowej pracownika sądu, jak i skierowania odezwy o przekazanie akt sprawy.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w G. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Prokurator Rejonowy w G. wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesioną w niniejszej sprawie kasację należało pozostawić bez rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia wykonania, przy czym z mocy art. 523 § 4 k.p.k. ograniczenie to nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439. Z powołanych regulacji wynika zatem, że w sytuacji skazania oskarżonego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania, jedynym uchybieniem, którego podniesienie dopuszcza ustawa procesowa jest uchybienie określone w art. 439 k.p.k. Podkreślić jednocześnie należy, iż w myśl art. 519 k.p.k. zaskarżeniu kasacją podlega wyłącznie prawomocny wyrok sądu odwoławczego lub prawomocne postanowienie sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a Kodeksu karnego.

Powołanych wymogów formalnych nie spełnia kasacja wniesiona w niniejszej sprawie. Zarzut z jej pkt. 2), jak wyraźnie w nim określono, dotyczy wyroku Sądu Rejonowego w G., który orzekał w sprawie w I instancji. Wyrok sądu I instancji w myśl obowiązujących przepisów procesowych może być jednak

zaskarżony przez stronę postępowania jedynie apelacją, a nie kasacją. Zarzut ten jest więc wprost niedopuszczalny w świetle art. 519 k.p.k.

Treść zarzutu sformułowanego w pkt. 1) kasacji, a więc skierowanego pod adresem Sądu odwoławczego, nie pozostawia natomiast wątpliwości, że nie obejmuje on w istocie uchybienia określonego w art. 439 k.p.k., a powołanie tego przepisu w zarzucie z pkt. 1) a) i) ma charakter pozorny i nie wskazuje, by zaskarżony wyrok był dotknięty uchybieniem tej kategorii. Należy natomiast podkreślić, iż Sąd Najwyższy od dawna stoi na stanowisku, że ocena poprawności formalnej, a co za tym idzie kontrola dopuszczalności kasacji, powinna być dokonywana przez pryzmat treści podniesionych uchybień, a nie jedynie ich zakwalifikowania przez skarżącego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 6 grudnia 2002 r., IV KK 376/02, 11 grudnia 2013 r., IV KK 402/13, 10 grudnia 2014 r., IV KK 215/14, 23 sierpnia 2017 r., V KK 322/17, 2 grudnia 2020 r., I KK 155/20).

Uwzględniając powyższe należy zwrócić uwagę na to, że zbliżony w treści zarzut został powołany w apelacji, jednak obrońca, słusznie zresztą, nie utożsamia go z uchybieniem z art. 439 k.p.k., a jedynie z naruszeniem art. 6 k.p.k., przyjmującym formę względnej przyczyny odwoławczej (art. 438 pkt 2 k.p.k.). Z treści kasacji wynika natomiast, że rozpoznanie sprawy pod nieobecność oskarżonego, który usprawiedliwił swą nieobecność oraz pod nieobecność obrońcy, aktualnie obrońca wiąże z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Oczywiście jest natomiast, iż przepis ten ma zastosowanie jedynie w sytuacji, gdy oskarżony w postępowaniu nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 oraz w art. 80 k.p.k. lub obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy. W realiach niniejszej sprawy nie podlega kwestii, że ani art. 79 § 1 i 2 k.p.k., ani też art. 80 k.p.k. nie miał w niej zastosowania. Konsekwencją takiego stanu rzeczy, tj. faktu że w sprawie nie zachodziła obrona obligatoryjna, jest brak możliwości rzeczywistego powołania się na uchybienie z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Oczywiście jest również, że rozpoznanie niniejszej sprawy pod nieobecność oskarżonego, który nieobecność tę usprawiedliwił i wnosił o odroczenie rozprawy nie może być uznane za uchybienie z art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. O tym bowiem, kiedy obecność oskarżonego na rozprawie głównej jest obowiązkowa traktuje art. 374 k.p.k. i żadna

z sytuacji, o których mowa w tym przepisie nie może być utożsamiona z okolicznością podniesioną w kasacji. Jakiegokolwiek inne sytuacje rozpoznania sprawy pod nieobecność oskarżonego, niż niespełniające wymogów określonych w art. 374 k.p.k., gdy skarżący kwestionuje ich prawidłowość, nie mogą być rozważane przez pryzmat art. 439 k.p.k., a jedynie jako tzw. względne przyczyny odwoławcze. Podniesienie ich w trybie kasacyjnym, z formalnego punktu widzenia jest możliwe jedynie wówczas, gdy doszło do skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia wykonania, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Analiza treści podniesionych w kasacji zarzutów prowadzi zatem do wniosku, że są to zarzuty niedopuszczalne z punktu widzenia art. 519 i 523 § 4 k.p.k. W konsekwencji czego, stosownie do regulacji z art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k., należało orzec jak w pkt. I, odpowiednio rozstrzygając także o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego.